

60 μέτρων ύψος στήλην βράζοντος ύδατος 2 μέτρων διαμέτρου. Έρχεται έπειτα ή πηγή του Σπηλαιού, τής όποιας περιεργότατος πάλιν είναι ό κρατήρ.

Έν συνόλω δυνατόν είπειν ότι ό Έθνικός Παράδεισος δύναται νά καταλεχθῆ μεταξύ τών θαυμάτων του κόσμου, έντός όλίγου δε, κατά πάσαν πιθανότητα, θά προσελκύσῃ άπειρον πλήθος περιηγητῶν έξ όλων τών εθνῶν.

**

ΠΕΡΙ ΚΙΝΑΣ Ή ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΟΥ ΦΛΟΙΟΥ

Ό βασιλεύς Λουδοβίκος ΙΔ' είχε ποτε προσβληθῆ υπό διαλείποντος πυρετού, πάντα δε τά θεραπευτικά μέσχα, τά όποια μετεχειρίσθησαν οί παρ' αὐτῷ διασημότεροι τών Ιατρῶν απέβησαν άνωφελῆ. Άγγλος τις τότε όνόματι Ταλβότ, νεωστί άφικόμενος είς Βερσαλλίας, προσελθών είς τούς αὐλικούς είπεν ότι δύναται έντός όλίγων ήμερῶν νά θεραπεύσῃ τήν νόσον του βασιλέως διά φαρμάκου, ύπερ αὐτῶς είχεν. Οί Ιατροί, οί κληθέντες νά εξετάσωσι τό προταθέν φάρμακον υπό του άγνώστου εκείνου άνδρός, είπον ότι συνίστατο έξ άπλου αὐστηροῦ οίνου τής 'Ισπανίας, είς τόν όποϊον είχε ρίψει φυτόν τέως άγνωστον, άφορήτου πικρότητος. Ό Λουδοβίκος ΙΔ' άπεφάσισεν οὐχ ἤττον νά πῆν τό φάρμακον και πρὸς κοινήν εκπληξιν μετ' όλίγας ήμέρας έθεραπεύθη.

Τούτου γενομένου ό βασιλεύς άπένειμεν είς τόν Ταλβότ πρὸς άνταμοιβήν τόν τίτλον του ευγενοῦς και τό μονοπάλιον τής τε κατασκευῆς και τής χρήσεως του θαυμασιού αὐτου φαρμάκου. Μετά παρέλευσιν όμως όλίγων ετών θέλων ό Λουδοβίκος νά μεταδώσῃ και είς τούς ύπηκόους αὐτου τά άγαθά τής έφευρέσεως, ήγόρασεν από του Ταλβότ τό μυστικόν του φαρμάκου και τότε έγνώσθη, ότι ό νοήμων εκείνος Άγγλος έν αὐστηρῶ οίνῳ άνεμίγνυε κόκκινον γνωστὴν έν 'Ισπανίᾳ πρὸ πολλοῦ υπό τό όνομα κόκκινος κομήσεως, τής όποιας όμως τήν χρῆσιν οί Ιατροί τής Γαλλίας οὐδόλως παρεδέχοντο.

Η κόκκινος αὐτη ἦτο λειοτετριμμένος φλοιός δένδρου άνήκοντος είς τήν χλωρίδα τής μεσημβρινῆς Αμερικῆς και καλουμένου υπό τών έγχωρίων Κινά-Κινά ἢ Κιν-κινά. Η κόμησσα Δε-Κινχόν (de Cinchon) αντιβασίλισσα του Περού, προσβληθεῖσα υπό διαλείποντος πυρετού και θεραπευθεῖσα τῷ 1638 διά του φλοιού εκείνου, κατέστησεν αὐτόν γνώριμον τό πρώτον είς τήν 'Ισπανίαν' πρὸς άνάμνησιν δε του γεγονότος τούτου ό περιώνυμος βοτανικός Λινναϊός όνόμασε βραδύτερον *κινχόνας* (Cinchona) τά φυτά τής οικογενείας, τά παράγοντα τόν πολύτιμον περουβιανόν φλοιόν.

Τό νέον φάρμακον, οὔτινος τήν διάδοσιν και προστασίαν ανέλαβεν ό Λουδοβίκος ΙΔ', έγένετο τάχιστα πάγκοινων έν Γαλλίᾳ και από ήμέρας

είς ήμέραν επεξετείνετο ή διάδοσις αὐτου. Πρώτος δε ό ακαδημαϊκός Λα Κονδαμίν (La Condamine) διέγραψεν άκριβῶς τά περι τών παραγωγικῶν τής κίνας δένδρων, και τά περι τών χωρῶν, έν αἷς φύονται.

Η κίνα είναι δένδρον τής οικογενείας τών έρυθροδανιδῶν, μιας τών σπουδαιότερων και πολυτιμότερων του φυτικού βασιλείου, διότι είς αὐτήν υπάγεται και ό καφῆς και τό έρυθρόδανον (ρίζα-ριον). Τά άνθη τής κίνας είναι διατεταγμένα κατ' άνθήλας, έχουσι στεφάνην λευκήν, ροδινην ἢ πορφυράν και παράγουσι καρπὸν κάψα διχώρου, έν αἷς είναι έγκεκλεισμένοι οί σπόροι. Αἱ θαυμασταί ιδιότητες τής κίνας περιέχονται έν τῷ φλοιῷ του δένδρου, έξ ου και παράγεται τό πολυτιμότερον τών φαρμάκων, άτινα ή Πρόνοια έδωρήσατο τοῖς ανθρώποις.

Τά δένδρα τής κίνας φύονται επί τών ύψηλῶν κοιλάδων τών Άνδεων, του Περού και τής Βολιβίας, σχηματίζοντα ζώνην περίπου 3,000 χιλιομέτρων μήκους, κειμένην ύπεράνω του επιπέδου τής θαλάσσης που μεν 1,000 μέτρα, που δε ύπερ τὰς 3,000. Η συγκομιδῆ του φλοιού γίνεται ἤ-δέ πως κατά τόν Παῦλον Μάρκου (P. Marcoy), τόν διάσημον έρευνητήν τών *κινοφόρων κοιλάδων*.

Αμα έντός ζώνης δασῶν άνευρεθῶσι τά αλεξιπύρετα δένδρα, και γνωσθῆ τό είδος αὐτῶν, και τό δυνάμενον νά παρέλθῃ κατά τό μάλλον και ἤττον κέρδος, οί ύλοτόμοι υπό τήν οδηγίαν προϊσταμένου εκλέγουσιν είς τά άκρα του δάσους ἢ και έντός τούτου, κατά τὰς τοπικὰς περιστάσεις, τό μέρος ένθα θά κατοικίσωσι, και αὐτόθι έν πρώτοις κατασκευάζουσι καλύθας και παραπήγματα, όπως πρυφυλάττωσιν έαυτούς τε και τόν συλλεχθέντα φλοιόν. Τούτου γενομένου διαχαράττουσιν έν τῷ δάσει μίαν ἢ πλείονας άτραπούς πρὸς διευκόλυνσιν τής συγκοινωνίας τών ανθρώπων και τής μεταφορᾶς του φλοιού. Έάν τόπος τής συλλογῆς κείται έγγύς πολυανθρώπου πόλεως και ύπάρχωσιν έδοί έν καλῇ καταστάσει, ἢ μετακόμισις γίνεται δι' ήμίονων' συνηθέστερον όμως ἢ ράχισ του 'Ινδοῦ αντικαθιστᾶ τήν τών ζῶων, και τοι πολλάκις διάστημα 10 ἢ 15 λευγῶν διαχωρίζει τό μέρος τής συλλογῆς από τής πόλεως ἢ του έμπορείου, ένθα πρόκειται νά γίνωσι τά τελευταία δέματα.

Μετά τήν προετοιμασίαν ταύτην έπερχομένου του χρόνου τής εκκοπῆς, οί φλοιοτόμοι φέροντες επ' ώμου πέλεκυν, μακράν μάχαιραν έν τῇ ζώνῃ και τά πρὸς τροφήν επιτήδεια, άτινα καθ' έβδομάδα πορίζονται, εισέρχονται είς τό δάσος, και ἢ άνά είς ἢ καθ' όμάδας άρχονται τής έπομένης κοπιώδους εργασίας. Δοθέντος του δένδρου, ύπερ πρόκειται νά καταρρίψωσιν, ανοίγουσι περι τήν ρίζαν λάκκον βάθους 40 ἢ 60 εκατοστῶν του μέτρου, και τούτο ίνα μη άπωλεσθῆ οὐδέν μέρος του φλοιού' είτα διά του πελέκεως ρίπτουσι χα-